

К.В. Безверхий, к.е.н., доцент
Національна академія статистики, обліку та аудиту,
м. Київ, Україна

КОНЦЕПЦІЇ ЗБЕРЕЖЕННЯ ФІЗИЧНОГО ТА ФІНАНСОВОГО КАПІТАЛУ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

На сьогодні, підприємства замислюються яким чином та за рахунок чого буде їх функціонувати їх бізнес-структура. В основу стійкого функціонування бізнесу покладені відповідні ресурси, тобто капітал. Жодне підприємство, в умовах сьогодення, не може здійснювати свою діяльність без власного або залученого капіталу. Результатом діяльності будь-якого підприємства є прибуток, що лежить в основі концепції збереження капіталу. Концепція збереження капіталу, що покладена в основу фінансової звітності вимагають докорінного усвідомлення їх змісту.

Сутність концепції капіталу фінансової звітності проявляється у використанні двох концепцій, перша ґрунтується на фінансовій концепції капіталу, а друга на фізичній концепції капіталу. В цьому є і розбіжності, які покладені у трактування капіталу, при фінансовій концепції капітал є синонімом чистих активів або власного капіталу суб'єкта господарювання, а при фізичній концепції капіталу капітал розглядається у вигляді продуктивності суб'єкта господарювання, основаної, наприклад, на одиницях виробленої за день продукції [1, п. 8.1].

Сформуємо концепцію збереження капіталу (рис. 1).

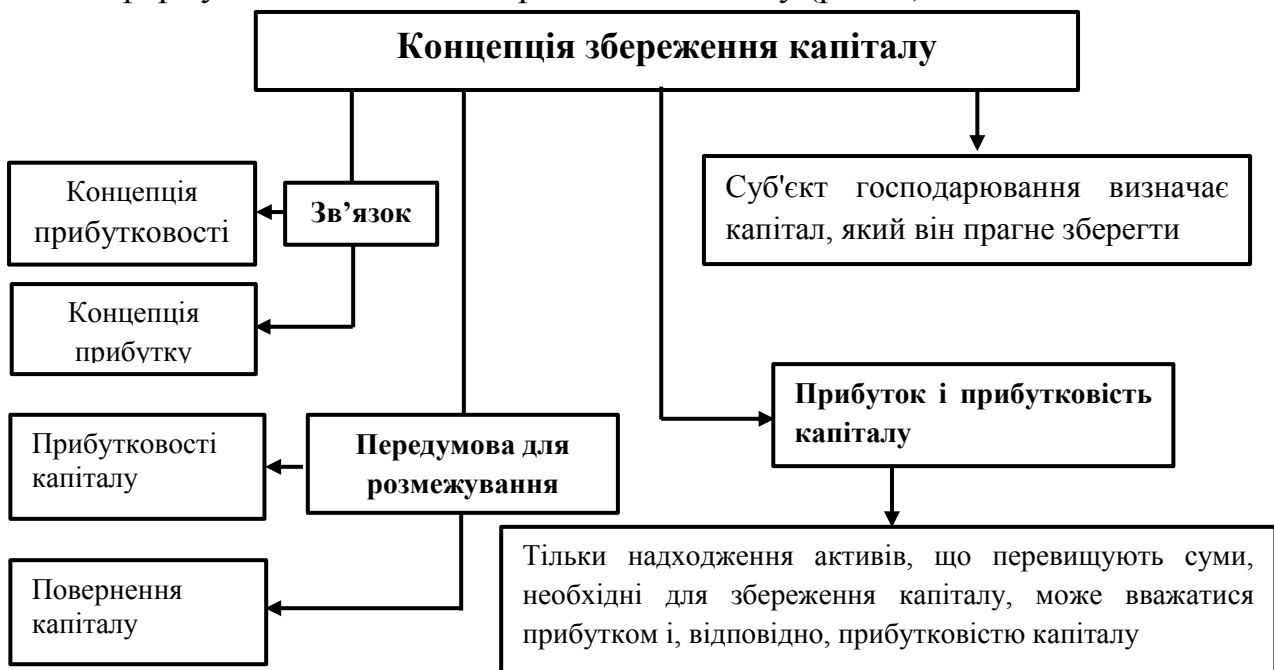

Рис. 1. Схема концепції збереження капіталу фінансової звітності згідно з Концептуальною основою фінансової звітності

Джерело: побудовано автором на основі [1]

Концепція збереження фізичного капіталу вимагає прийняття основи оцінки за поточною собівартістю. Проте концепція збереження фінансового капіталу не вимагає застосування певної основи оцінки. Вибір основи за цією концепцією залежить від типу фінансового капіталу, який суб'єкт господарювання прагне зберегти [1, п. 8.5].

Принципова різниця між двома концепціями збереження капіталу полягає в трактуванні впливу змін у ціні активів та зобов'язань суб'єкта господарювання. Загалом, суб'єкт господарювання зберігає свій капітал, якщо на кінець періоду він мав стільки ж капіталу, як і на початок періоду. Будь-яка сума, що перевищує суму, необхідну для збереження капіталу на початок періоду, є прибутком [1, п. 8.6].

Наведемо схему концепції збереження фінансового капіталу (рис. 2).

Таким чином, тільки та частина зростання ціни активів, котра перевищує загальний рівень цін, вважається прибутком. Решта збільшення вважається коригуванням збереження капіталу, а значить частиною власного капіталу [1, п. 8.7].

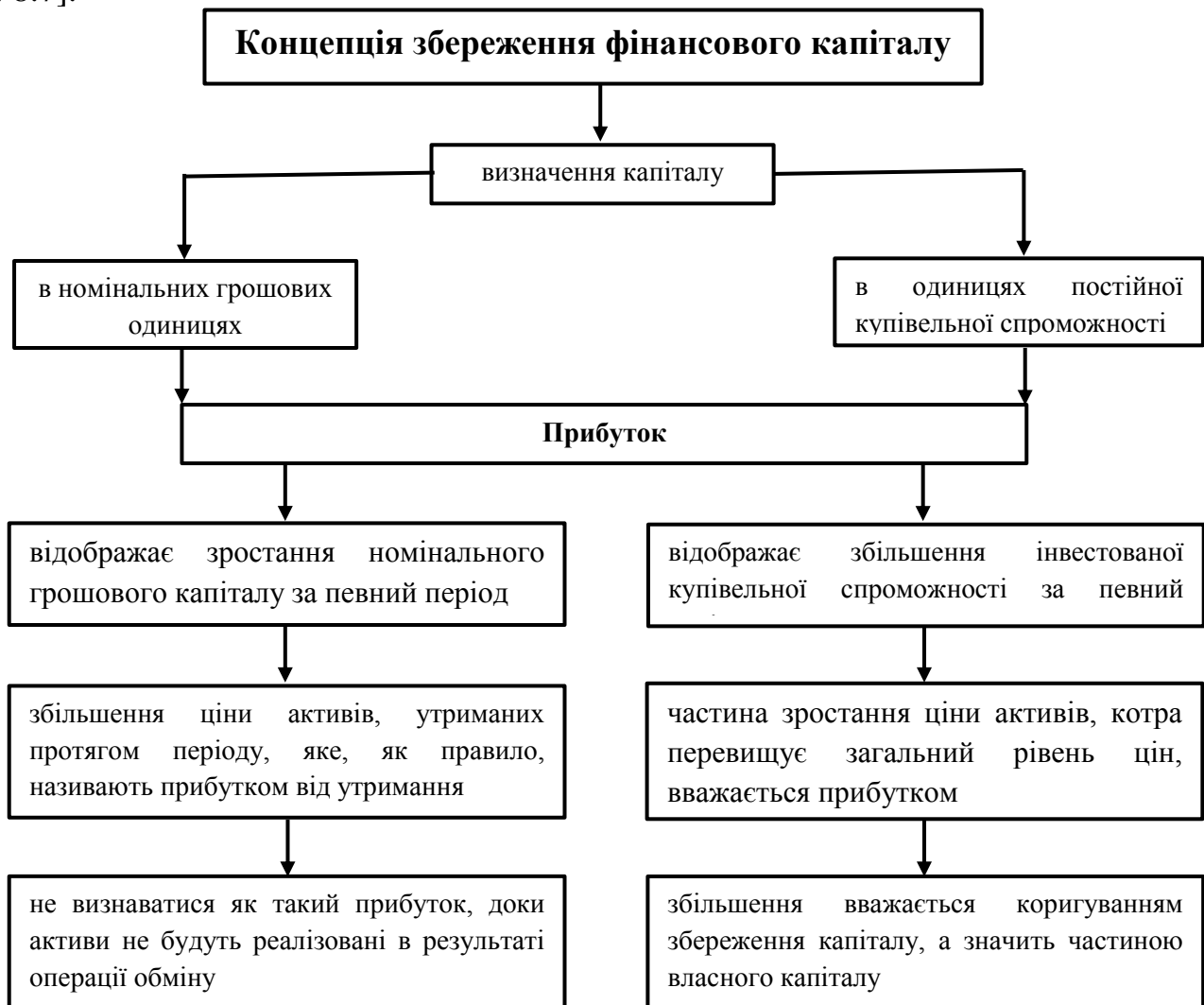

Рис. 2. Схема концепції збереження фінансового капіталу фінансової звітності згідно з Концептуальною основою фінансової звітності

Джерело: побудовано автором на основі [1]

Наведемо схему концепції збереження фізичного капіталу фінансової звітності (рис. 3).

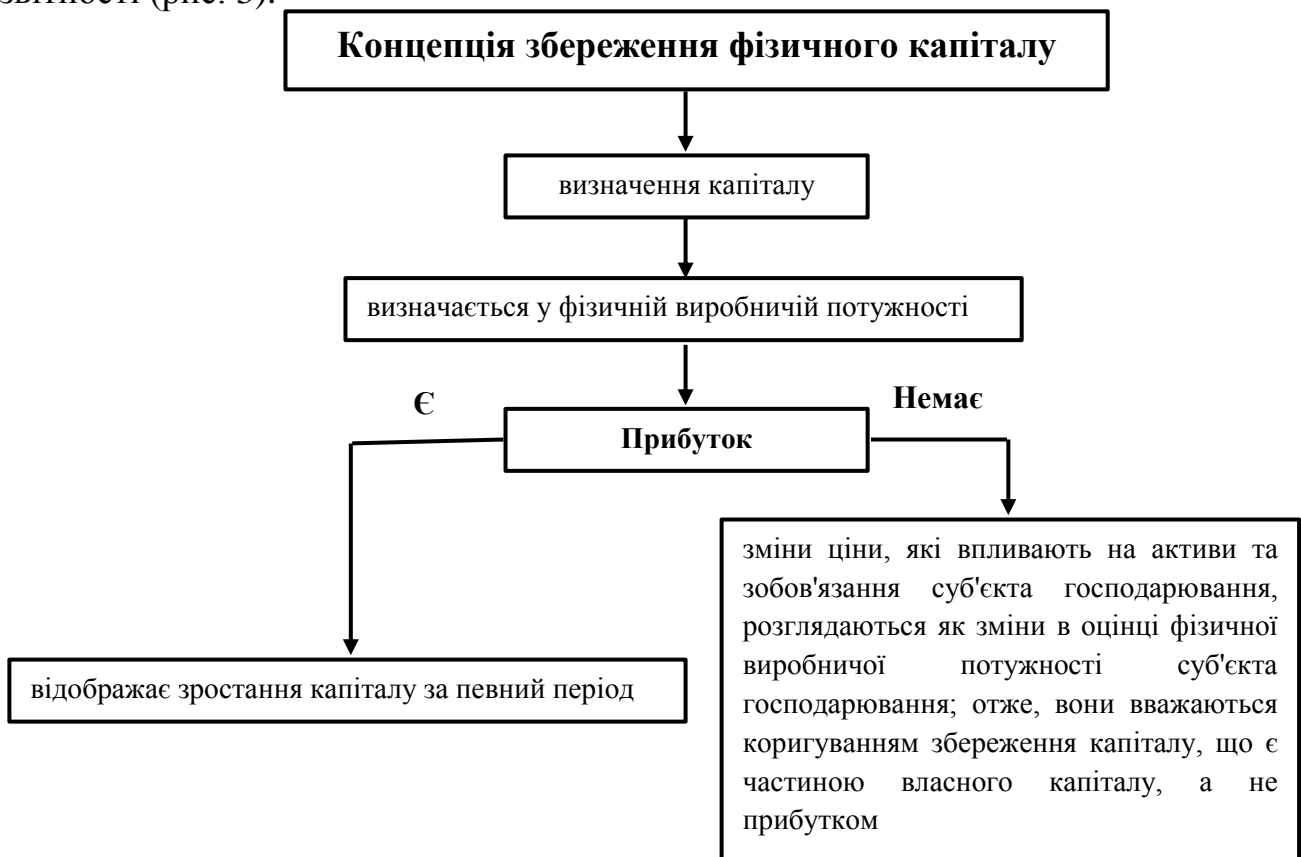

Рис. 3. Схема концепції збереження фізичного капіталу фінансової звітності згідно з Концептуальної основи фінансової звітності

Джерело: побудовано автором на основі [1]

Усі зміни ціни, які впливають на активи та зобов'язання суб'єкта господарювання, розглядаються як зміни в оцінці фізичної виробничої потужності суб'єкта господарювання; отже, вони вважаються коригуванням збереження капіталу, що є частиною власного капіталу, а не прибутком [3, п. 8.8].

Список використаних джерел

1. The Conceptual Framework for Financial Reporting URL: <http://eifrs.ifrs.org/eifrs/PdfAlone?id=24380&sidebarOption=UnaccompaniedConceptual> (дата звернення 13.10.2020).